Werknemersinformatie bij een surseance en een faillissement

Inleiding
Wanneer een werkgever failliet wordt verklaard, roept dat veel vragen op. Dit document geeft een algemeen overzicht van de belangrijkste onderwerpen waarmee werknemers in een faillissementssituatie te maken kunnen krijgen. Het document is alleen bedoeld voor personen met een loondienstverband. De informatie is bedoeld als toelichting op hoofdlijnen. De concrete situatie kan per onderneming en per faillissement (sterk) verschillen.

Algemene informatie surseance

Wat houdt een surseance van betaling in?
Surseance van betaling is een wettelijke regeling voor ondernemingen die tijdelijk niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. De regeling biedt een onderneming gedurende een bepaalde periode bescherming tegen schuldeisers, zodat onderzocht kan worden of herstel van de onderneming mogelijk is.

De onderneming blijft gedurende deze periode actief op dezelfde manier als voor de surseance, maar staat onder toezicht van een door de rechtbank benoemde bewindvoerder. Voor werknemers verandert er vanwege het uitspreken van de surseance niet direct iets. In het uitvoeren van de surseance kan er wel een verandering optreden, waarover werknemers apart worden geïnformeerd.

Waarom vraagt een onderneming surseance van betaling aan?
Een onderneming kan surseance aanvragen wanneer zij verwacht dat zij haar opeisbare schulden niet meer op tijd kan voldoen, maar nog wel mogelijkheden ziet om de bedrijfsactiviteiten voort te zetten. Veel voorkomende oorzaken zijn: liquiditeitsproblemen, aanhoudende verliezen, wegvallende financiering, tegenvallende marktomstandigheden, herstructurering van schulden.

Wat is het verschil tussen surseance van betaling en faillissement?
Bij surseance van betaling wordt geprobeerd de onderneming te behouden en een oplossing voor de financiële problemen te vinden. Bij een faillissement staat juist de afwikkeling van de onderneming centraal en neemt een curator het beheer volledig over. Een surseance kan succesvol eindigen, maar kan ook worden omgezet in een faillissement wanneer blijkt dat herstel niet haalbaar is.

Wie is de bewindvoerder?
De rechtbank wijst één of meer bewindvoerders aan om toezicht te houden op de onderneming tijdens de surseance. De bewindvoerder werkt samen met het bestuur en houdt toezicht op belangrijke beslissingen die financiële gevolgen kunnen hebben.

Wat doet de bewindvoerder?
De bewindvoerder bekijkt onder meer: de financiële positie van de onderneming, de levensvatbaarheid van de activiteiten, mogelijke herstructureringen, verkoopkansen of investeringsmogelijkheden, de belangen van schuldeisers. Voor belangrijke transacties is vaak toestemming van de bewindvoerder nodig.

Algemene informatie faillissement

Wat houdt een faillissement in?
Een faillissement is een gerechtelijke procedure die wordt uitgesproken wanneer een onderneming niet langer in staat is haar betalingsverplichtingen na te komen. Vanaf dat moment wordt het beheer van de onderneming overgenomen door een curator die door de rechtbank is benoemd.

De curator onderzoekt onder meer de financiële positie van de onderneming, de mogelijkheden om activiteiten voort te zetten, eventuele verkoop- of doorstartmogelijkheden en de belangen van schuldeisers en werknemers.

Welke taak heeft de curator?
Na de faillietverklaring neemt de curator de leiding over de onderneming over. Formeel blijven de bestuurders wel op hun plaats. Zij kunnen alleen niet meer besluiten over de goederen van de onderneming. De curator beslist onder andere over de voortzetting van werkzaamheden, de beëindiging van arbeidsovereenkomsten en een eventuele verkoop van onderdelen van de onderneming. De curator staat onder toezicht van een rechter-commissaris.

Worden de activiteiten direct stopgezet?
Niet noodzakelijk. In sommige gevallen kan besloten worden om werkzaamheden tijdelijk voort te zetten. Dit kan bijvoorbeeld wenselijk zijn om opdrachten af te ronden, bedrijfsactiva beter te verkopen of een doorstart mogelijk te maken. Of werkzaamheden worden voortgezet hangt af van de omstandigheden en van de beoordeling door de curator.

Arbeidsrelatie

Blijft mijn arbeidsovereenkomst bestaan?
De faillietverklaring betekent niet dat de arbeidsovereenkomst automatisch eindigt. De curator kan de arbeidsovereenkomst wel opzeggen met toepassing van de bijzondere regels die in faillissement gelden. Hierbij geldt een verkorte wettelijke opzegtermijn van maximaal zes weken. Iedere werknemer ontvangt hierover afzonderlijk bericht.

Moet ik blijven werken?
Ja. Totdat de arbeidsovereenkomst eindigt, blijft u in beginsel gehouden uw werkzaamheden te verrichten, tenzij de curator anders bepaalt. Het feit dat een faillissement is uitgesproken, verandert niet automatisch de bestaande verplichtingen uit de arbeidsovereenkomst.

Kan ik tijdens de opzegtermijn ander werk aannemen?
Dat hangt af van de omstandigheden. Zolang de arbeidsovereenkomst voortduurt, blijven de gebruikelijke arbeidsrechtelijke verplichtingen gelden. Wie eerder wil vertrekken of direct elders wil starten, doet er verstandig aan hierover vooraf contact op te nemen met de curator.

Salaris en het UWV

Wie betaalt mijn loon?
Vanaf het moment dat faillissement is uitgesproken, ontbreekt vaak de mogelijkheid voor de werkgever om salarissen te blijven betalen. In dat geval kan het UWV onder voorwaarden een deel van deze verplichtingen overnemen op grond van de zogenoemde loongarantieregeling.

Welke bedragen kunnen door het UWV worden vergoed?
De regeling kan onder meer betrekking hebben op: achterstallig salaris tot dertien weken terug, loon over de opzegtermijn van zes weken, vakantietoeslag, niet-genoten vakantiedagen, bepaalde pensioenpremies waarvoor inhoudingen hebben plaatsgevonden. Voor alle vergoedingen gelden wettelijke voorwaarden en maximumbedragen.

Heb ik recht op een transitievergoeding?
Bij beëindiging van arbeidsovereenkomsten wegens faillissement bestaat in principe geen recht op een transitievergoeding ten laste van het UWV.

Heb ik na het einde van mijn dienstverband recht op een WW-uitkering?
Veel werknemers zullen na afloop van hun arbeidsovereenkomst mogelijk aanspraak kunnen maken op een WW-uitkering. Of daadwerkelijk recht bestaat, hangt af van persoonlijke omstandigheden en het arbeidsverleden. Het UWV kan hierover nadere informatie verstrekken.

Vakantie en verlof

Wat gebeurt er met reeds geplande vakanties?
Vakantie die eerder is goedgekeurd kan doorgaans doorgaan, tenzij zwaarwegende bedrijfsbelangen zich daartegen verzetten. In de periode na het faillissement kunnen nieuwe verlofaanvragen extra kritisch worden beoordeeld.

Wat gebeurt er met openstaande verlofdagen?
Vakantiedagen die zijn opgebouwd maar nog niet zijn opgenomen, kunnen onder voorwaarden worden meegenomen in de afwikkeling via het UWV.

Ziekte, zwangerschap en verlof

Wat gebeurt er als ik ziek ben?
Ook werknemers die arbeidsongeschikt zijn, kunnen in een faillissement worden geconfronteerd met beëindiging van hun arbeidsovereenkomst. De gebruikelijke ontslagbescherming tijdens ziekte geldt in een faillissement niet op dezelfde manier als bij een reguliere werkgever.

Geldt ontslagbescherming tijdens zwangerschap of verlof?
De bijzondere ontslagverboden die normaal gesproken van toepassing zijn bij zwangerschap, bevallingsverlof of ouderschapsverlof bieden in faillissementssituaties geen volledige bescherming tegen beëindiging van het dienstverband.

Bedrijfsmiddelen

Wat gebeurt er met mijn laptop, telefoon of andere bedrijfseigendommen?
Werknemers dienen bedrijfsmiddelen te blijven gebruiken voor hun werkzaamheden zolang dat noodzakelijk is. Wanneer de curator daarom verzoekt, moeten deze zaken worden ingeleverd.

Mag ik mijn leaseauto blijven gebruiken?
Zolang geen andere instructies worden gegeven, kunnen bestaande voorzieningen vaak tijdelijk worden gebruikt. De curator kan hierover later nadere aanwijzingen geven.

Communicatie

Mag ik uitlatingen doen op sociale media?
Van werknemers wordt verwacht dat zij zorgvuldig omgaan met informatie over de onderneming. Het verspreiden van vertrouwelijke of niet-openbare informatie kan schadelijk zijn voor het faillissementsproces en een eventuele doorstart.

Wat moet ik doen bij vragen van journalisten?
Verzoeken van media dienen te worden doorgestuurd naar de curator of een aangewezen woordvoerder. Werknemers behoren niet zelfstandig namens de onderneming verklaringen af te leggen.

Toekomstperspectief

Is een doorstart mogelijk?
In veel faillissementen onderzoekt de curator of (delen van) de onderneming kunnen worden verkocht aan een derde partij. Dit wordt vaak aangeduid als een doorstart. Wanneer een doorstart plaatsvindt, kan een nieuwe werkgever besluiten om werknemers een nieuwe arbeidsovereenkomst aan te bieden. Er bestaat echter geen verplichting om alle werknemers over te nemen.

Wat gebeurt er met vorderingen die niet door het UWV worden vergoed?
Werknemers die menen nog een aanvullende vordering op de onderneming te hebben, kunnen deze doorgaans bij de curator indienen. Of dergelijke vorderingen uiteindelijk geheel of gedeeltelijk worden betaald, hangt af van de beschikbare middelen in de faillissementsboedel.

Waar kan ik terecht met vragen?
Voor praktische vragen over werkzaamheden kan contact worden opgenomen met de leidinggevende of curator. Leest u vooral eerst de informatie die hierover op de **website van de curator** wordt geplaatst.

Voor vragen over loonbetalingen, uitkeringen en de loongarantieregeling is het **UWV** doorgaans het aangewezen aanspreekpunt.

U kunt de voortgang van het faillissement ook volgen door de verslagen van de curator te lezen. De curator plaatst dit in het **centraal insolventieregister**. U kunt dit vinden op de internetpagina van de rechtspraak.

Disclaimer
Deze informatie is bedoeld als algemene voorlichting. Daarbij is nadrukkelijk gekozen voor een begrijpelijke tekst en is jargon vermeden. Iedere faillissementssituatie kent eigen feiten en omstandigheden. Aan de inhoud van dit document kunnen daarom geen rechten worden ontleend. Voor advies over een specifieke situatie wordt aanbevolen juridisch advies in te winnen.